

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi 170.— L., félévre 95.— L.

Induló száma ára 4.— L.

Évi egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Az emberevő vadnépek jó barátja.

magyar természettudósoknak nagy veszteség nemcsak az Erdélyben élő kutató Budapesten meghalt.

Dr. Biró Lajos a híres Uj-Guinea vizsgálókat ejtette mély szomoruhangnem minden Erdélyben élő magyar

lelkét is. Mert Biró a miénk is volt. Erdélyben született a magyarságnak nagy embert, aki az ő becsületes magyar igazi megtestesülését.

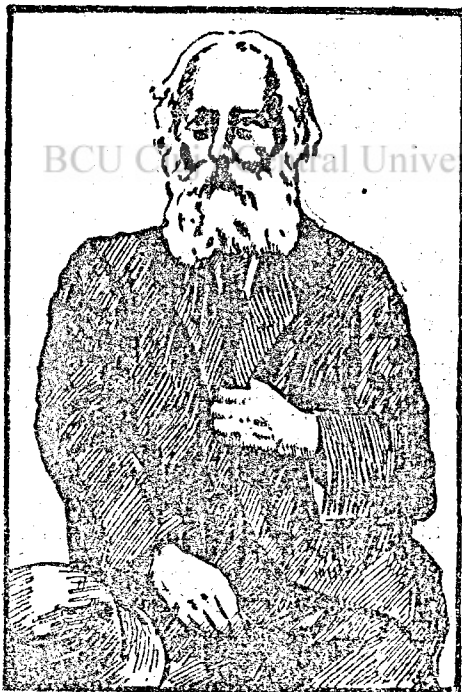
Magyar vármegyében, 1856-ban született egy szegény asztalos fia volt. Mit kaphatna mást az életre a háztól utrávalóul: lehetetlen munkakedvelést, becsületes szorgalmat, és rajongó szeretetet? Több nem lehet neki.

Tasnád környéki vad rét bogarai, pillanatképek dombok erdői, társadala, majd gimnázium

korában Zilah környéke — Erdély — előtte a természet titkait. Itt öltöztetve a természet rajongó szeretete. Tanulmányos teológus lett Debrecenben. A hit, a természet nagyságának megismerése még vezette a természet csudás világához. Szorgalommal fogott a természet és lepkek gyűjtéséhez, azok tanulmányozásához. Így lassacskán önszorgalomból természettudóssá képezte ki magát.

Segédtanára lett a kecskeméti református gimnáziumnak.

A Magyar Természettudományi Társulat 1895-ben Fenichel Sámuel emlékét ünnepelte, Fenichel Nagyenyed szülőttje, az ottani református kollégium neveltje volt. Német utazókkal kiment a Csendes Óceán egyik szigetére, Uj-Guineába s ott önerejéből 14 hónapot töltött gyűjtésekkel.

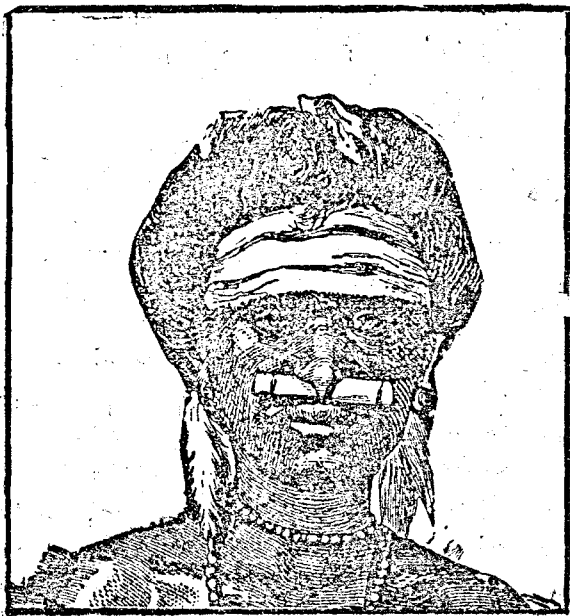
Biró Lajos.

A sárgaláz megölte. Sirja ott domborodik a pápuák földjén Uj-Guineában. Gyűjtésének egy részét az enyedi református kollégium őrzi.

Az emlékünnepeken ott volt Biró Lajos is. Akkor eszébe jutott, hogy diák korában Uj-Guineáról csak annyit tanult, hogy: „szabad és független vad népek lakják.” Látta maga előtt Fenichel buzdító példáját, s bár tudta szomorú végét, a kutatóra ott leselkedő veszedelmek nagyságát, mégis sarkalta lelkét ez az ismeretlen világ. Megfogamzott

elhatározás: kimegy Uj-Guineába folytatni Fenichel megkezdett munkáját.

Csakhogy ehhez az uthoz sok pénz kellett. Most aratta le Biró Lajos eddigi vasszorgalmának első gyümölcsét. Hatvanezer példányból álló bogárgyűjteményét eladta a Magyar Nemzeti Múzeumnak. Kapott cserébe érte tudományos gyűjtésekhez szükséges felszerelést, utazását megkönnyítő ajánló leveleket.

Ujguineai benszülőtt.

és kevés pénzt. A hiányzót pótolta a magyar akarakterő, lelkesedés.

1895-ben elindult és szerencsésen meg is érkezett a tőlünk több ezer kilométer távolságra, Ausztráliától északra levő Uj-Guinea szigetére, a pápuák földjére. Ez a nép még ma is olyan viszonyok közt él, mint őseink sokezer évvel napjaink előtt. Minden eszközük, fegyverük kőből, fából, csontból és állati bőrből készül. Ez az érintetlen terület vonzotta Biró Lajost. Megismerni egy olyan népet, ahol európai ember még csak párszor fordult meg, míg az 1800-as évek vége felé az angolok, hollandok és a németek gyarmatjuknak le nem foglalták e hatalmas sziget területét. De még ezután is csak a tengerparthoz közeli telepek lakói érintkeztek az európai emberekkel. Biró Lajossal megtörtént, hogy előre híre ment, ha egy telep felé közeledett — hogy jön egy sohasem látott európai ember — és seregestől gyűltek össze a benszülöttek, hogy megbámulják őt.

Pedig ez nem is lehetett valami kellemes érzés, mert az ott lakó pápuák emberevők. És Biró Lajos még sem félt. Hét éves ott tartózkodása alatt soha semmi bántódása nem volt. Az ő becsületes, tiszteletet parancsoló egyénisége előtt megtorpant a pápuák vadsága is. Jóbarátjukat, jóakarójukat tisztelték benne annyira, hogy feleséget is rendeltek Biró Lajos szolgálatára.

A hétesztendőös ott tartózkodás testet és lelket öröklő, szakadatlan munka volt. A sárga-

Pápua.

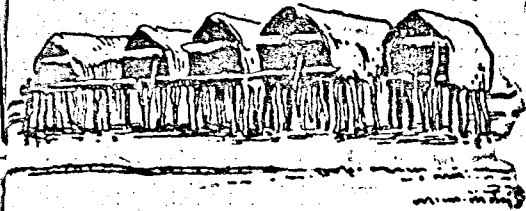
láz megviselte őt is, de szívós természetesen életmódja megvédte a haláltól. Járta Guinea mérges kigyókkal teli öserdeit, elötte európai ember még nem járt. Rengeg anyagot gyűjtött össze és küldött haza a pesti Magyar Nemzeti Muzeuumnak, nem bogarakat és lepkéket, hanem az öserdők dälatos szépségü madarainak (paradicsmadár, papagály stb.) lefejtett, kitömésre alkalmas bőrét.

De gyűjtött sok néprajzi tárgyat is. Az pápuák eszközeit, fegyvereit, ruházati tárgyakat, melyek ma ugyancsak a Nemzeti Muzeuumban vannak kiállítva.

Üres óráiban nagyértékü leveleket küldött haza tudományos megfigyeléseiről, melyek a Természettudományi Közlönyben jelentek meg. Ezek hatása alatt a közlöny olvasói a pápuák között gyűjtött pénzből sok esetben támogatták tudományos törekvései megvalósítását.

Közben sokat utazott. Járt Hátsó-Indián déli részén, Jáva szigetén s Ausztráliában s mindezekről a helyekről is értékes beszámolókkal gazdagította a Nemzeti Muzeuumban, mely ilyenformán szinte páratlan is értékes tekintetben.

Hazafelé jövet Ceylon szigetén, Észak-Indián, Perzsián, Egyiptomon át jött Magyarországra. Budapesten nagy tisztelettel fogadták. Erdemei elismerésül a Magyar Nemzeti Muzeuum állattárának vezetőjéül nevezték ki, néprajzi osztályvezetőjéül pedig tiszteletbeli öre lett.

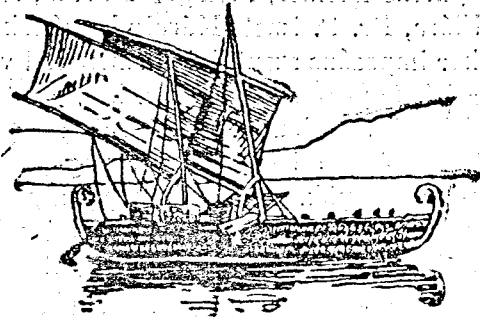

Cölöpös házak Uguineában.

Biró Lajosnak a hirtelen terjedt hazája iránt is. A török-kormány felkérésére Uguineában Kis-Azsiában, 1928-ban pedig Bulgáriában végzett rovarügyi kutatásokat. Nyen-nyen mindig gondolt hazájára is és több nagyszámú gyűjtésekkel gazdagította a Nemzeti Múzeumot.

Erdeméi elismeréséül 1926-ban a szegedi Állami tiszteletbeli doktorává avatták. A Magyar Természettudományi Társulat most kért kiadni Uj-Guineában töltött két esztendő kutató munkájáról írott könyvét. Fájda a könyv megjelenését már nem érte meg. Halálát 1931 szeptember 2-án hosszú szenvedés után elragadta tőlünk.

Emléke élni fog örökké mindnyájunk lelkében, akik ismertük, tiszteltük őt, a magyar

Uguineai benszülötték vitorláshajója.

természettudósok egyik büszkeségét. Ércnél maradandóbb emléket állított magának a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményei gyarapításával. Árván áll dolgozóasztala, kutató lenge cséje, szép ősz szakállas feje nem hajol több föléje — a bogarak világának egyik legjobb ismerője nincs többé. S ha talán eljut halálának híre az uj-guineai emberevök közé, sok pápuának a szeméből fog könny kicsordulni: meghalt egy igazi ember, egy idegen európai ember, akiben még ők is jóbarátjukat látták,

Dr. Tulogy János.

Székelyudvarhelyen találkoztak az ország katolikusai.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség Székelyudvarhelyen tartotta meg idei, immár ötödik nagygyűlését. A lelkeknek ilyenek az ilyen tömegmegnyilatkozások. A lelkek, melyet mindennapi élet ezer nyügo-baja jóformán morékká tett, kíván reményt és erőt lenni tőlük. A biztatást hallani emberektől, akik tapasztalatból bizakodóbbak, mint ő. Ez a nagygyűlés az ország, hogy bár a székelyudvarhelyi napokra a marosvásárhelyi kiállítás, a kolozsvári országos dalosverseny is, s bár egyes helyi körkörös összejutások rosszindulata gáncsot akartak lenni a nagygyűlés sikerének útjába, — mégis a nagygyűlésre menő tömeg jött össze erre a nagygyűlésre, hogy hitének és magyarságának tömeges tanubizonyosságát adja.

A két napra terjedő nagygyűlés gazdag programot ölelt fel. Szeptember 5-én délután ünnepélyes mise után Dr. Betegh Miklós népszövetségi elnök nyitotta meg a nagygyűlést beszéddel és szavakkal. Utána Sándor Imre népszövetségi igazgató számolt be a népszövetség tevékenységének egy évi mérlegéről. Biró Lajos

főigazgató tanár a nép és az intelligencia viszonyáról beszélt, az élet komoly küzdelmébe belépő katolikus ifjuság törekvéseinek és kötelességeinek Blédy Géza adott hangot. A nagygyűlés után az Erdélyi Katolikus Akadémia közgyűlése zajlott le, melyen Dr. Scheffler János és Dr. Czumbel Lajos tartották meg a közgyűlést. A délutáni gyűlés az egész életünket uraló gazdasági és társadalmi kérdések taglalása volt, melyet Dr. Baráth Béla, Dr. Vaál Árpád előadók végeztek kiváló hozzáértéssel. A hitbuzgalmi szakosztály ülésén Dr. Lestyán Endre és Bartha Ignác N. érkeztek aktuális vallástársadalmi kérdésekről. Első nap este 9 órakor műsoros irodalmi est volt, melyen Pakócs Károly, Magyar Bálint, Ujlaky János és Antal Áron, s az udvarhelyi dalárda szerepeltek.

Szeptember 6-án, vasárnap délelőtt ünnepélyes mise után Dr. P. Bangha Béla tartott szent beszédet, s ugyanő a délelőtti közgyűlésen mondott hatalmas beszédet a sajtóról a katolikus élettevékenységben. Kivüle még

Dr. Gyárfás Elemér, Metzger Márton, Zachariás Flóra, Dr. P. Imets Károly beszéltek; este 6 órakor impozáns szentségi körmenettel végződött a két napos nagygyűlés, a körmenet után a plebániai templomban P. Trefán Leonárd mondott befejező beszédet. A nagygyűlésen két megyéspüspök, a szatmár-nagyváradai és a temesvári vettek részt, az erdélyi püspök gyöngéltetése miatt nem jelenhetett meg a nagygyűlésen.

Erdély katolikusai emelkedett lélekkel, reménykedve és bizakodva, felfrissülve és a további megpróbáltatásokra felkészülve távoztak, s fegyelmezett, komoly, öntudatos magatartásukkal mindennél jobban igazolták, hogy az erdélyi magyarság a maga tömegmegmozdulásaival is az ország rendjének munkáját végzi, melyre mértéktelenül lezültek közéleti viszonyaink között oly nagy szükség van.

KÜLFÖLD

Vége van a német-osztrák vámközösségnek. A Népszövetségi Tanács mostani ülésének legjelentősebb eseménye Németország és Ausztria nyílt lemondása erről a kedves tervükről, amelynek valóra válásához sok reményt fűztek előkészítése idején. A lemondásra kétségkívül nagy befolyása volt annak a ténynek, hogy a hágai nemzetközi bíróság — mint mult számunkban már közöltük — nemzetközi szerződésbe ütközőnek mondta ki a tervet. De bizonyára előzetes tárgyalások voltak a két német állam és a többi államok, különösen Franciaország között gazdasági kérdésekben s a tárgyalások eredménye szintén befolyást gyakorolt a vámszövetségtől való elállásra. Erre mutat különösen Curtius német külügyminiszternek a lemondás bejelentésekor tett az a nyilatkozata, amely szerint hazája bizik abban, hogy gazdasági bajai orvoslást fognak találni. Megerősíti ezt a felfogást a francia kormány képviselőjének nyilatkozata is, aki a gazdasági helyzet általános rendezését helyezte kilátásba. Ezek után fokozott reménységgel kell várnunk a gazdasági tárgyalások eredményét, ami talán meg fogja hozni részünkre is az élet lehetőségét.

Viszont a német és osztrák külügyminiszterek: Curtius és Schober, beadták lemondásukat. A vámközösség tervét együtt dolgozták ki s mert az megbuktak, ők is megbuktak.

Francia államférfiak Berlinben. Laval francia miniszterelnök és Briand külügyminiszter még e hó folyamán felkeresik a német fővárost. Látogatásuk hivatalos célja a német kancellár párisi látogatásának viszonzása. De a ki nem mondott cél sokkal fontosabb ennél az udvariassági ténynél. Bizonyára folytatják a Genfben megkezdett gazdasági tárgyalásokat, amelyek arra birták Németországot és Ausztriát, hogy lemondjanak a tervezett vámközösségről. Így ezek a tárgyalások fogják megindítani a zilált európai gazdaság rendezését. Különben is nagy e látogatás jelentősége: mutatja, hogy a háboruban született gyűlölködés szünetében van Franciaországban is, tehát csökken az Európát bizonyosan végleges romlásba döntő újabb világháború veszedelme.

A végzetes év. A most következő 1932. évet nevezte így nemrég Mussolini s ugyanígy ítélik meg az amerikai gazdasági újítások is, még pedig alapos okból. Akkor lesz az általános leszerelési tárgyalás, akkor kerül végleges döntésre a gazdasági helyzet rendezése, India alkot-

mányának megalkotása s talán Szovjetországnak a többi államok között való elhelyezkedése is. Csupa olyan esemény, amelynek döntő befolyása van az egész világra. Ezért várunk mindenütt szorongással, de neménységgel is ezt az évet.

Magyarország új kölcsön. Mint ismeretes, Magyarország részére nagy új külföldi kölcsönt helyeztek kilátásba az elmúlt évben. A kölcsön adása már majdnem teljes befejezést nyert, mikor elkezdődött a nemzetközi pénzvizonyok fokozatos romlása s ezért süllyedőbbé váltak a kölcsön feltételei is. Ezért a magyar kormány nem vette igénybe a kölcsönt várva a viszonyok javulását. Ez a javulás azonban nem következett be, sőt a fontosságának csökkenését a magyar pénzügyek is megérezték, az állam pénzügyekkel való összekötésükénél fogva. Magyarország azonban most még szünetel a kölcsönre, ezért kérésével a Népszövetséghez fordult, hogy a jövő hitelezőket előre megnyugtassa. A Népszövetség a kérelem alapján nem intézkedett, az ügyet Magyarország jelentette ki, úgy, hogy Magyarország rövidesen megkapni a kölcsönt s ezzel munkanélküliségen s elhanyagolt rossz gazdasági év hiátusát

politikai hírek

Önkormányzatot követelnek Erdély számára.

Sever Bocu, a románok egyik legkeményebb elöljárója volt a háború előtti időkben. Elszántan küzdött Dakómiáért s oly rajongója volt az ügynek, hogy rajongói körében belétközött a büntető törvénykönyv politikai vétségéért 1 évi fogházbüntetésre ítélték. Mostan Sever Bocu a nagy álmot beteljesülését várja. 12-ik évében szóról-szóra jelentette Kolozsváron, hogy: *Erdélynek politikai és gazdasági önkormányzatot követelnek!*

Értesítése annyival nagyobb jelentőségű és felelősségterhelte, mert Sever Bocu volt bányai miniszter nyilatkozata néhány perccel Erdélyről. A romániai nemzeti párt vezérkarával. — Tehát nyilvánvalóan szavai az értekezési hangulatának kifejezői voltak. Ebben az esetben nyilvánvaló, hogy Erdély önkormányzatát nemcsak Sever Bocu, hanem az egykori román nemzeti törökvéseknek egész gárdszükségesnek tartja. Megszégyeníttem Sever Bocut, hogy megtagadja a regáli sajtónak értesítését, hogy megbukott volt Erdély politikusainak egy részének való tömörülése. Kérdésre Sever Bocu határozottan így válaszolt:

Erdély politikusainak tömörülése nem bukott el. Sőt a helyzet nagyon is fennáll. A vélemények már teljesen megváltoztak, — megérlelte a Regáliai központi zsarnoki kormányzat, hogy Erdély sarkára a követelje jogait. Mai napján is Erdély ügyét tárgyalásba hoztuk, hogy ugy-

szólván teljes önkormányzatot kérünk Erdély számára azzal a rendszeres üldözéssel szemben, amit évek óta kénytelen tűrni.

— Nagyobb súlyt akarunk fektetni Erdély problémáira, mert ezeket a központi hatalom szégyenletesen megalázza és játekot üz velük. Védelmi harcot viselünk Erdély és Bánát érdekében. Nemcsak a román közvélemény, hanem a kisebbségi fajok is meggyőződhetnek arról, hogy ezt a szerencsétlen tartományt gazdaságilag, politikailag kiuzsorázzák.

— És az önkormányzat mértékét illetőleg mi a párt álláspontja? — kérdeztük.

— Erre vonatkozólag Boila Romulus dolgozott ki javaslatot. Könyvet írt Románia alkotmányáról, melyben Erdélynek külön törvényhozó házat követel.

— Mi az álláspontja ebben a tekintetben a párt regáli csoportjának?

— Ugy hiszem, hogy követni fognak.

Beszélgésünk során érdekes dolgokat árult el a volt miniszter. Elmondotta, hogy a Jorga-kormányt őt kiméltlen hajsza alá vette. *Vestul* című lapját eldobták. Lakására nap-nap után szállnak ki Bukarestből inspektorok, hogy büntényeket bizonyítsanak rá. Rágalmazták.

— Magyar időkben egy évi börtönrre ítélték — jelentette ki szenvedélyesen — mért a törvény törvény volt. De soha nem akartak személyi becsületemben gázolni s nem akarták nevem tisztaságát elrabolni!

Végül Sever Bocu bejelentette, hogy bizottságokat szerveztek, melyek az önkormányzat értelmében átdolgozzák a párt programját.

Ime, a háború előtti Sever Bocu, aki fogházban ült a Regálitól, most kiábrándult belőle s önkormányzatot hirdet.

Demeter János.

* HIREK *

Véget értek a kolozsvári dalosünnepélyek. Az Országos Dalosszövetség 10 éves jubileuma alkalmából rendezett felémelő ünnepségek véget értek. A kolozsvári dalosünnepségek szép sikere a románság egy részét irigységgel töltötte el. A „Curentul” és „Universul” című ujságokban a magyar dalünnepel kapcsolatban gyűlölködő hangú cikkek jelentek meg. A cikkekben a leghetetlenebb vádakkal illetik a Dalosszövetséget. Azt állítják, hogy a dalosverseny veszélyes magyar tüntetés volt és a Dalosszövetség elnöke *Inczedy-Joksmán* Ödön lázító beszédben izgatott a román állam ellen. A román uj-

ságok gonosz támadására *Inczedy-Joksmán* Ödön hírlapi válaszában erélyes hangon visszautasította a román ujságok alaptalan vádjait.

A verseny eredményét *Inczedy-Joksmán* Ödön szövetségi elnök a Magyar Párt ügyvezető alelnöke hirdette ki. Az eredmények a következők

Férfiak I. csoport: 1. Nagyváradai Magyar Dalkör, Szatmári Társaskör, Temesvári CFR Lyra. 2. Nagyenyedi Iparos Dalkör, Marosvásárhelyi Ref. Énekkar, Szászrégeni Dalárda. 3. Kolozsvári Magyar Dalkör. Kolozsvári Törökvés, Nagyszalontai Dalkör, Tordai Magyar Dalkör.

Férfiak II. csoport: 1. Magyarfenesi Dalkör, Szatmári Iparos Dalkör, Szilágysomlyói Dalkör. 2. Dési Polgári Dalkör,

Hargita, Nagyváradí Iparos Dalkör. 3. Kolozsvári Monostori ref. Dalkör, Zilahi Dalkör.

Férjkar III. 1. Alsórákosi ref. Dalkör, Szatmári ref. Dalkör, Szilágycsehi Iparos Dalkör. 2. Kolozsvár Acélhang, Kolozsvári Bocskai, Magyardecsei ref. Dalkör. 3. Bánffyhungyadi ref. Dalkör, Köpeczi ref. Dalkör, Tordaszentlászlói ref. Dalkör. *Jutalmat kaptak* az aranyosrákosi, felvinci, marosludasi és uzoni dalárdák.

Kezdő csoport: 1. Kézdiabisi ref. Dalkör. 2. Székelykocsárdi ref. Dalkör. 3. Szentmihályi ref. Dalkör.

A vándordíjat nyerte a Magyarfenesi Dalkör.

Vegyeskar I. csoport: 1. Marosvásárhelyi ref. Dalárda, Marosvásárhelyi róm. kath. Dalkör, Nagyszalontai ref. Dalkör. 3. Kolozsvári Erzsébet Dalkör, Tordai Magyar Dalkör.

Vegyeskar II. csoport: 1. Bukaresti Magyar Dalárda, Tordai ref. Dalárda. 2. Baróti Dalkör, Segesvári Kaszinó.

Vegyeskar III. csoport: 1. Székelyudvarhelyi ref. Dalkör, Szászlónai Dalkör. 2. Dési Dalárda, Tordaszentlászlói Dalkör. 3. Nagyszebeni ref. Dalkör.

Holdfogyatkozás. Szeptember 26-án, szombaton este, közvetlenül holdkelte után teljes holdfogyatkozás lesz. A fogyatkozás 8 óra tájban kezdődik.

Elvették a futásfalvi római katolikus iskolát. A háromszékmezei Futásfalván, ahol a lakosság csaknem teljesen magyar és római katolikus, nem volt állami iskola. Most kényszerítették a plébánost, hogy a róm. kath. iskola épületét adja át az állami iskola céljaira. A plébános megtagadta az átadást. Erre csendőrök jelentek meg, lakatossal felnyitották az épületet és átadták Bene István álla-

Aki mer, az nyer!

Merjen Ön is, mert 1 millió lei készpénzt nyerhet a

Református Kórház Sorsjeggyel!

Egy sorsjegy ára 100 lei.

Kapható tözsdékben, bizományosoknál és a *Központi Sorsjegyirodánál* Cluj-Kolozsvár, Str. Braşianu (volt Király-utca) 51. sz. Telefon: 905.

mi tanítónak, ki maga több éven át tanított a 48 évvel ezelőtt Lönhardt erdélyi püspök adományából épült róm. kath. elemi iskolában. Az esetben legszomorubb az, hogy az egész bajnak a kovásza Bene István róm. kath. tanító, aki éveken át megelégedésre töltötte be az iskolában a második tanítói állást. Bene ugyanis megpályázta az állami tanítói állást és szeptember 1-én mindenki nagy ámulatára, mint ilyen mutatkozott be.

Ujból elhalasztották a döntést a Csiki Magánjavak ügyében. A Nemzetek Szövetségének tanácsa most sem hozott döntést a Csiki Magánjavak ügyében. Ha a román kormány közben nem fog engedékenységet tanusítani, januárban megint előveszi a kérdést a Nemzetek Szövetsége.

Árt-e a cseh katolikusoknak Szent István? Szent István napja alkalmából Jantusch cseh r. k. püspök a csehországi róm. katolikus egyház feje, megtiltotta, hogy hívei Szent István napját megünnepeljék. A püspök annyira ment buzgóságában, hogy egy róm. katolikus papot, aki résztvett a magyarországi Szent István napi ünnepségeken, felmentette állásától. A püspök ezt azért tette, hogy hitelezlegjen a cseh kormányzatnak.

A püspök cselekedetéről méltó bírálatot kapott, még pedig egy cseh kormány lap részéről. Ebben szószerint a következőket olvashatjuk. „Szent István kedvéért sem tagadhatjuk meg tiszteletünket Szent István előtt, aki megmutatta a kultúra felvívő utat.” Kár volt tehát Jantusch püspök urnak túllőni a célon!

Román nemzeti viselet az iskolában. Jorga miniszterelnök elrendelte, hogy a tanítók és tanítónők lehetőleg nemzeti viseletben tanítsanak az iskolában. A rendelet indokolása szerint ez nagyban fogja emelni a tanuló ifjuság nemzeti öntudatát.

Udvarhely vidékén nagy károkat okoznak az elszaporodott vaddisznók. A Székelyföldön nagyon elszaporodtak a vaddisznók. A káros állatok a kukoricásokban végeznek nagy pusztítást. Különösen az udvarhelyvidéki gazdák panaszkodnak a vaddisznók kártétele miatt.

Mekkora összeggel lehetne segíteni Romániában a munkanélküliségen? A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal kérésére a román kormány közölte, hogy a munkanélküliséget 20 ezer millió lej befektetéssel lehetne Romániában megszüntetni. Csak az utak javításánál negyed millió munkást lehetne foglalkoztatni.

almas vasuti szerencsét-
 okoztak a kommunis-
 Magyarországon. Budapest-
 kilométer távolságban,
 állomás közelében
 mas vasuti szerencsétlen-
 történt. — A nemzetközi
 vonatot pokolgéppel fel-
 robbantották. A robbanásnak
 következménye volt.
 hatónyi és hét vasuti kocs
 méteres mélységbe zuhan-
 A lezuhant kocsik teljesen
 törték és a bennük levő
 emberek meghaltak, vagy megse-
 lyesültek. A szerencsétlenség
 vesztette életét, köztük
 külföldi állampolgár. A
 sebesültek száma igen nagy,
 köztük 16 sebesült állapota
 súlyos. A magyar állambiz-
 nati hatóságok azonnal be-
 kezdték a nyomozást és megál-
 lították, hogy a merényletet
 kommunisták követték el. A
 bíróság nyomában van az al-
 kalmazottak elkövetőinek.

Ártatózás fejében lefoglal-
gy kisgyermeket A Kiseney
 községben fekvő Patrulea község-
 mon Gavrilla nem tudta
 megfizetni. Az adóvégre-
 jelent Gavrila laká-
 foglalás eszközzés végett.
 hogy a lakásban teljesen
 minden holmikon és szalmán
 mást nem kapott, lefog-
 Gavrila 10 hónapos kis-
 gyermekét. A gyermeket a vég-
 ső magával vitte és átadta
 a helyi asszonynak azzal a
 megállapítással, hogy a gyermeket
 Gavrilaéknak kiadni
 engedélye nélkül, azaz
 amíg Gavrila adó-
 nem fizette. A megbot-
 ló eset miatt az egész
 nagy a felháborodás.

Sokgyerekes magyar anyák
 jutalmazása. Ez évben Magyar-
 országon a Magyar Anyák Szent
 Istvánnapi Bizottsága 1220 sok-
 gyerekes anyát jutalmazott meg.
 Budapest területén az elsőség
 Fássy Mihálynée 17 gyerekkel
 és a mátyásföldi Farkas János-
 née 16 gyerekkel.

Felvétel a székelykereszturi
gazdasági iskolába. A miniszte-
 rium részéről engedélyezett szé-
 kelykereszturi unitárius téli gaz-
 dasági iskola igazgatósága köz-
 hirre teszi, hogy az iskolában a
 tanítás j. évi október 15-én meg-
 kezdődik. A téli félév tart ápril-
 lis 15-ig és azután a tanulók a
 tanárok ellenőrzése mellett foly-
 tatnak gyakorlatot a saját, illet-
 ve szülőik gazdaságában. Az is-
 kola I. osztályába felvétetnek
 14—30 éves, magyar anyangel-
 vű, román állampolgárok, kik-
 nek a következő feltételeket kell
 igazolniuk felvételi kérelmükben:

1. Keresztlevéllel azt, hogy be-
 töltötték 14 életévüket, de a
 30-ikat még nem.
2. Községi
 előljárósági bizonyítvánnyal azt,
 hogy maguknak, vagy szüleik-
 nek legalább 2 hold mezőgazda-
 sági ingatlanuk van.
3. Iskolai
 bizonyítvánnyal azt, hogy leg-
 alább 4 elemi osztályt végeztek.
4. Orvosi bizonyítvánnyal azt,
 hogy egészségesek és munkaké-
 pesek.
5. Községi előljárósági
 bizonyítvánnyal azt, hogy úgy
 ők, mint szüleik kifogástalan
 magaviseletűek. Az iskola, növ-
 endékei az intézetben konvik-
 tusi étkezést kaphatnak, a husz
 éven alóli növendékek pedig
 benlakást is. 6 havi konviktusi
 díjban beszolgáltatandó egy öl
 lúzifa, egy mm. buza, 30 kg. ku-
 korica, 5 kg. zsir, készpénzben
 pedig azon felül 1720 lej, mely
 utóbbi összeg megváltható lúzi-
 fa, árpa, burgonya, kukorica,
 vagy buzával. — Internátusi,
 könyvtári, szerszámhasználati

stb. díj 6 hónapra 1000 lej. A
 konviktusi díj 2 havonként elő-
 re fizelendő, az internátusi díj
 pedig 2 egyenlő részletben szin-
 tén előzetesen. Szegénysorsu és
 jó igyekezetű növendékek részé-
 re bizonyos számú ingyenes, il-
 letve félkedvezményes hely áll
 rendelkezésre. A felvételi kérese-
 ket j. évi október 1-ig kell be-
 adni az iskola igazgatóságához
 a székelykereszturi régi gimnázium
 épületben, mely kéreéshez
 csatolni kell a fentebbi pontok
 alatt felsorolt okmányokat és
 díjkedvezmény kéreése esetén a
 község előljárósági szegénységi
 bizonyítványt is. Bővebb felvilá-
 gosításokkal az iskola igazgató-
 sága szolgál.

A jó tankönyv megkönnyíti a
tanító munkáját. A Minerva
 Irodalmi és Nyomdai műintézet
 Rt. kolozsvári könyvkiadó vál-
 lalat hosszas utánjárással, nagy
 körültekintéssel és kiváló szak-
 férfiak bevonásával az elemi
 iskolák részére oly tökéletes
 tankönyveket hozott forgalomba,
 amelyek az összes követelmé-
 nyeknek a legmesszebbmenő
 módon megfelelnek és a tanítás
 eredményességét biztosítják. A
 több, mint 10 év óta kiválóan
 bevált és újlag átnézett Fejes—
 Felméry-féle ABC-én és a
 Bencze—Dávid—Bácsi-féle egy-
 séges tankönyveken felül újlag
 megjelentek Lőrinczi Ferenc ig-
 tanító összeállításában a „Ro-
 mán olvasókönyv és nyelvtan a
 III. és IV. oszt. számára, —
 továbbá „Román olvasókönyv
 és nyelvtan“ az V. VI. és VII. o.
 számára, — és „Románia törté-
 nelme“ a III. és IV. o. számára.
 — Ezen utóbbi könyvek kiadá-
 sával az összes tantárgyakra
 nézve elsőrangú tankönyvek ál-
 lanak a tanítók rendelkezésére.
 — Bővebb tájékoztatást a „Mi-
 nerva“ tankönyvjegyzéke nyújt.
 — Megkeresésre tankönyvjegy-
 zéket és ismertetési példányokat
 a Minerva Rt. (Cluj-Kolozsvár,
 Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.
 sz.) készségesen küld.

„MAGYAR NÉP“-et terjesz-
 teni magyar kötelesség!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Milyen irányban folyik a buzanemesítés?

Századunk elején, amikor a buzanemesítés Magyarországon megindult, a buza és a buzaliszt volt az ország legfontosabb kiviteli cikke. Kiváló minőségével vezetett a külföldi piacokon és a magyar gazda nyugodt lehetett afelől, hogy termését mindenkor megfelelő áron értékesítheti.

A magyar buzanemesítés uttörői tudatában voltak a buzaminőség nagy fontosságának és ezért tenyészanyaguk alapjául a régi magyar buzafajtákat választották.

Amikor az első nemesített fajták először kerültek forgalomba, megváltozott a világ. Benne voltunk a háboruban. A központi hatalmak területén élelmiszerszükség volt. Nem törődött már senki a buza minőségével. Csak elég legyen belőle, hogy milyen, az mellékes. Ezért a gazdák is csak az iránt érdeklődtek, hogy mennyit terem az az új fajta, nemesített buza? Ezeket a legbővebben termő fajtákat vetették el és a kereslet irányító hatására és a nemesítők is ezeket a fajtákat szaporították el, nem sokat törődve azzal, hogy milyen azoknak minősége? Voltak az így gazdaképre került fajták között jobb és rosszabb minőségűek. Kenyeret sütni mindenikből lehetett. Tehát nem volt panasz ellenük.

Amikor a háboru befejezése után ismét megindult a nemzetközi áruforgalom, ismét előtérbe került a minőség kérdése. Panaszok kezdtek felhangzani a magyar buza minősége ellen. Ezeknek volt is némi alapjuk, amennyiben csakugyan kerültek gyenge minőségű tételek külföldre, amelyek a magyar buza régi hírét rontották.

Sokan a buzanemesítőket tették felelősökké ezért a minőségi leromlásért. Ezzel anynyiban követtek el igazságtalanságot, amennyiben, ha a vetőmagvásárlók minőségbuzafajtákat kértek volna, akkor a nemesítők egész bizonyosan ezeknek a kiválasztására és gyors elszaporítására irányították volna egész figyelmüket. Mint ahogy erre irányítják, amióta a minőség-kérdés fontossága nyilvánvaló lett,

Ma már csak az olyan buzának elhelyezése biztos és a körülményekhez képest kedvező a külföldi piacokon, amelyek elegendő mennyiségű és jó minőségű sikért tartalmaznak. Ezért a nemesítőknek ma az a fő törekvése, hogy új buzafajtáik között minden vidék megtalálja azokat a fajtákat, amelyek adott kedvezőbb, vagy kedvezőtlen körülmények között a lehető legjobb minőséget tudják megteremteni. Az ilyen, úgynevezett nemesítőbuzákkal gyengébb buzavidékeken sokkal jobb eredményeket lehet elérni, mint rosszabb minőségű fajtákkal a legjobb vidékeken.

Ha valaki gazdálkodását azzal akarja korszerűbbé és jövedelmezőbbé tenni, hogy nemesített buzavetőmagot vásárol, ne elégedjen meg azzal, hogy megveszi azt a fajtát, amelyet a véletlen először állítja az útjába. Előre kell érdeklődni előbb vidékének hozzáértő gazdáinál, a Magyar Nép szakrovatvezetőjénél, az Erdélyi Gazdasági Egyletnél, vagy maguknál a nemesítő gazdaságoknál a kiválasztandó fajták iránt! Akkor valószínű, hogy már első próbálkozásuk meg fogja hozni a várt eredményt. Ma már nagyot haladtunk a fajtaismeret terén és még tovább fogunk haladni, ha a gazdatársadalom érdeklődése munkánkat megfelelően támogatni fogja.

A földmívelési kormányok is mindenféleképpen belátják a minőségkérdésnek nagy jelentőségét. Állami vetőmagkiosztások, fajtakipróbálások valósulnak meg nálunk is. Amelyek fel vannak ezekbe az akciókba véve, azoknak gazdaközönsége a gazdasági kamarák útján kedvezményes áron juthat vetőmaghoz és a szükséges szaktanácsokat is megkaphatja.

Igy aztán hamarosan eljutunk oda, hogy azok, akik még ma is azt hangoztatják, hogy a buzanemesítés elrontotta a buzák minőségét és vissza kell térni a régi, nem nemesített, jobb minőségű buzák termeléséhez, be fogják látni, hogy tévedtek és hogy bár vannak a nemesített fajták között gyenge minőségűek is, de viszont azok a legeslegjobb minőségűek

amelyek kiállják a versenyt a legjobb kanadai Manitoba buzákkal, a régi magyar buzákkal legerősebb versenytársaival: csakis a minőségére nemesített fajták között találhatók meg.

Ezeknek a minőségfajtáknak termelése sorban azokon a vidékeken nagyjelentő-

ségű, amelyeknek termése buza, vagy liszt alakjában a külföldi piacokra megy. De fontos mindenütt, ahol a háziasszonyok, a pékek, cukrászok jó rétestésztnak, könnyű, izletes kenyérnek való lisztet kívánnak.

Dr. Konopi Kálmán.

Káros babonák. Sok káros alhiedelem van a gyümölcs-termelők körében. Minthogy a gyümölcsfa ültetés ideje közeledik, időszerűnek tartjuk, hogy a gyümölcsfa ültetéssel kapcsolatos babonák kárára felhívjuk olvasóink figyelmét. Azt tartják, hogyha a diófa gyökere alá kisebb-nagyobb kődarabokat raknak az ültetéskor, a fa korábban terem és nemesebb gyümölcsöt fog hozni. Sokszor az új-jennan ültetett diófák gyökereinek alját teljesen kikövezzik, hogy a siker biztosabb legyen.

Ennek a káros eljárásnak aztán eredménye az, hogy a diófa nagyon nehezen fejlődik, csak néhány évig hoz termést és elpusztul. Azt tartják sok helyen, hogy a fa akkor ered meg biztosan, ha holdtöltekor ültetik. Ennek a felfogásnak sincs semmi alapja. Kár a holdtölteket várni jó faültető időben, hanem igyekezni kell a fát mielőbb helyesen elültetni.

Arról is lehet hallani, hogy a nedves helyre ültetett gyümölcsfákat fűzfába kell oltani, mert így jobban fognak teremni. Azt is mondják, hogy az akácára oltott kajszinbarack izletesebb gyümölcsöt terem, mint a barackalanyon nevelt. Mondanunk sem kell, hogy ezek egészen hiábás nézetek, mert ha a gyümölcsfa idegen alanyon véletlenül meg is marad és ideig-óráig termést is hoz, a vége rendszeresen az, hogy elpusztul.

Szíveljük meg az elmondottakat gyümölcsfa ültetés előtt!

Gazdák gyűlése Temesváron.

A temesmegyei gazdák a buza árának szabályozása kérdésében gyűlést tartottak Temesváron. A gazdák felírtak a román kormányhoz, hogy vezesse be Romániába a gabona-monopóliumot olyan formán, amint azt Jugoszláviában alkalmazzák. A gazdák feliratukban hivatkoztak arra, hogy, amíg Temesváron 100 kiló buzáért ma alig adnak 120 lejt, addig az alig néhány kilométernyire levő Jugoszláviában a buza mázsájáért 200 dinárt, vagyis 600 lejt fizetnek.

PIAC

Olcsó árak mellett, vételkedv nélkül folyt le a szilágysomlyói nagyvásár.

A szilágysomlyói őszi nagyvásár a mai nehéz, gazdasági viszonyokra jellemző részvétlenség mellett folyt le.

A kirakóvásárban alig volt vevő. Ezért az árak is alacsonyak voltak. Férfinek való csizmát 200—250 lejért lehetett vásárolni. Tehát nem sokat kellett rápótolni egy mázsa buza árára! A női csizmák párja 400 lejbe került. A női cipők párja 120—150 lej volt. A csizma és

cipő készítő iparosok még ilyen árak mellett is alig csináltak valami forgalmat.

A zöldséget valósággal ingyen adták. Egy fél vékányi zöld paprika 3, egy vékányi ugorka 9 lej volt. A termelő tehát egy fél véka paprika árát kellett, hogy fizesse egy skatulya gyufáért.

Az állatvásáron semmi kereslet sem volt. Igásőkröt páronként 8—9 ezer lejért lehetett vásárolni. A télen az ilyen ökörpárjáért 20—25 ezer lejt fizettek. Kis borjas tehenet 2—3 ezer lejért lehetett kapni, így sem akadt vevő. Egy éves kocát 600—800 lejért kínáltak. A livestockvásáron semmi forgalom sem volt.

A legkitünőbb szakorvosok utmutatása alapján készült

CZELNAI

DIÉTÁS SZAKÁCSKÖNYVE

minden betegség pontos szakszerű diétájával

140— lejért kapható a Minervánál, Cluj-Kolozsvár, Strada Reg. Maria (Deák-F. u.) 1. sz.

Vidékre a pénz előzetes beküldésére, vagy utánvételt küldjük.

12 osztályu készpénz sorsjáték

Ha nyerni akar nagy összeget, siessen venni mentő sorsjegyet

Ötödik osztály huzása 1931. szeptember 20. Ötödik osztály huzása

Nyeremények kifizetését az „Albina Bank” garantálja.

Főnyeremény: 1,000,000 lej. — Nyeremények összege: 4,000,000 lej.

Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszódik. Sorsjegyek ára 100 és 50 lej.

Vidéki rendeléseknél 19 lej portóköltiségre hozzáadandó.

Sorsjegyek megrendelhetők kiadóhivatalunk útján is!

Központi Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

SZÖVETKEZET

Szövetkezeti ünnep Rugonfalván.

Bensőségesen ünnepelte meg Rugonfalva község tej- és hitelszövetkezete a világ összes szövetkezetei által megtartott szövetkezeti napot.

Ez a kicsiny község, amely ezelőtt 35—40 évvel Udvarhelye megye legszegényebb helységeinek egyike volt, két virágzó szövetkezet révén annyira tudott gyarapodni, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben, ha nehéz munka árán is, de megtalálja azokat a lehetőségeket, amellyel megélhetését, szellemi és anyagi előhaladását biztosítani tudja. Az az erkölcsi és gazdasági erő, amelyet a két szövetkezet képvisel, tette lehetővé, hogy a község rohamosan fejlődjön s szervezetségével, gazdasági berendezéseivel példányképpül szolgáljon. A tejszövetkezet a biztos megalapozottságával, a hitelszövetkezet minden gazdasági és kulturális kérdést felölelő szellemével olyan tőkét képviselnek, amelyek a legerősebb megpróbáltatások között is szilárdan megállnak. A kizárólagos üzleti érdeken felülemelkedő szövetkezeti szellem következménye, hogy a több, mint 600 darabból álló könyvtárt rövid idő alatt 85 irodalmi értékű művel lehetett gyarapítani, fuvós zenekar, dalárda alakult, amelyeknek megalapításánál a kezdeményező és legtöbb támaszt nyújtó mindig a két szövetkezet volt. A lakosság a szövetkezetek útján szerezte be műtrágya szükségletét, nemesített vetőmagját, adta el lóheremag termését. Nem volt gazdasági és kulturális megmozdulás, ahol a szövetkezetek ott ne lettek volna. A szövetkezeteknek ezen gazdasági és kulturális jelentőségét domborította ki az ünnepélyesen lefolyt szövetkezeti nap, amelyen a délelőtti istentisztelet alkalmával az egyesülés, szövetkezés krisztusi eredetéről és emberbaráti szerepének jelentőségéről történt megemlékezés. Délután istentisztelet után a tejszövetkezet nagytermében tartott diszközgyűlést az alig egy éve alakult fuvószenekar indulója

nyitotta meg, Kovács Ferenc karnagy vezetésével. Majd Nemes Dénes gazda ifjú ügyesen és értelmesen szavalt a Bácsy Tibor „Szövetkezés” c. versét. Ez után Kovács Ferenc ref. ig. tanító, mindkét szövetkezet ügyvezetője beszélt a rugonfalvai szövetkezetek jelentőségéről, kiemelve, hogy a község lakossága, a két szövetkezetre támaszkodva, rövid 4 év leforgása alatt 240 hold földet vásárolt az eladásra került nagyobb birtokokból anélkül, hogy a kölcsönök visszafizetésénél csak egyetlen egyszer is peres eljárásra lett volna szükség. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy a tejszövetkezetnél meg volt a tőke és biztosíték, amire támaszkodni lehetett, hiszen a tejszövetkezeti tagok 8 év alatt, amióta ő áll az élén, közel 8 millió leut kaptak a kezükhöz. A jövő célkitűzései között szerepel a könyvtár folytonos gyarapítása, a baromfitenyésztés belterjessé tétele és a gyümölcstermelés fellendítése, mint olyan kereseti lehetőségek, amelyek szép és hasznos foglalkozást nyújtanak a lakosságnak. Utána a március hó folyamán megalakult ref. dalárda énekelt népdalokat Kovács Ferenc karnagy vezetésével. Majd ifjú Biró Dezső szavalt a Tompa Mihály „Az én lakom” c. költeményét ügyes és helyes hangsúlyozással, derűt váltva ki a közönségből. A fuvós zenekar kuruc dalokat adott elő, utána egy újabb szavalt következett a szövetkezeti eszme diadalmaskodó erejéről. A ref. dalárda éneke és a fuvós zenekar indulója után a diszközgyűlés azzal a felemelő érzéssel ért véget, hogy a mai sivár, önző, háborgó világban megnyugvást, felüdülést jelentenek azok a szövetkezetek, amelyeket a felebarát szeretet hozott létre s tart fenn. Az egész műsort Biró Dezső ref. lelkész jó ízű humorral kommentálta. — Este a fiatalok jókedvűen táncoltak a fuvós zenekar vidám muzsikájára.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító” R.-T.

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadja
Korlatok között

MULATTATÓ

BÚCSÚ.

Vándorol a gólya,
A puszták lakója,
Vissza a magasból
Búsan néz a tóra.
Mért is kell elmenni,
Hosszú útra kelni?
Nádas tavam, áldjon az ég!
Ki tudja, hogy látlak-e még?

Tó is búsan nézi,
Búcsú-szavát érti,
Integet a náddal
A magasba néki.
Mért is nincsen szárnya?
Most utána szállna!
Gólya-madár, áldjon az ég!
Ki tudja, hogy látlak-e még?

Pósa Lajos.

Eszter.

Az ember felkönyökölt a kopott asztalra,
mint valami nehéz kő, úgy esett a két
karjára.

— Keed nem adott semmi életjelt magá-
d, egy sor nem sok, annyit se kaptam, —
mondta könnyes hangon, szipogva az asszony.

Ott ült a kemence előtti padon és
be volt bugyolálva egy piros hárász ken-
tővel, hogy csak az orra hegye mutatott ki, az
arcvörös volt a megelőző sirásból.

— Életjelt?! — csattant fel az ember, —
ilyen uriasan tudsz most beszélni. Hát azt
hiszed, olyan könnyű életjelt adni Szibériából,
olyan irástudatlan embernek?

— Mások is voltak ott. Irtak is, haza is
mentek.

— Azok szerencsésebbek voltak, mint én!
Nem semmiben sincs szerencsém.

— Tudja ország-világ, hogy mennyit bu-
csúztam, mennyit sirattam keedet, — szólt men-
tezetlenül az asszony.

— Osztan az ispány ur elkezdett vigasz-
tálni ugye? A gazember!

Az embernek minden szava keserűség
szólt az asszony még szörösebben fogta vállá-
t a kendőt.

— Te azt hiszed, hogy ott nem voltak fe-
hérnépek? — folytatta az ember, — de úgy
éljek, ha néztem egyre is! Ugy nézz meg en-
gem, hogy a kisujjammal sem értem egynel-
ke se a derekához.

Az asszony egy kis boldog, büszke meleg-
séget érzett a szive körül és kíváncsian ku-
kucskált ki a hárászkendőből.

— Az más! — szólalt meg végre tétován,
— férfi dolga az más! De az ilyen szegény,
magányos, elhagyatott fehérnépet mindenki
környékezi. Aztán megvan a baj!

— A' lehet! — hagyta helyben az ember
s mintha engedett volna a nagy feszültség,
mely kettőjük között ott ült a félhomályos
szürkületben.

Ekkor a bölcseben megmozdult egy csöpp
emberpalánta, elkezdett nyöszörögni s csakha-
mar követelőző sírásba csapott át.

Az asszony sietve állt fel, odahajolt a kis-
ded felé, kibontakozva kendőjéből táplálni
kezdte, közben csillapító, kedveskedő szavakat
gügyögött.

Arcán az anyai sziv melege derengett át,
Anyá volt.

Az ember egy futó pillantással meglátta
ezt a felesillanó lángot. Ujra keserű lett a
szája ize. Szeretett volna egy éktelen nagyot
káromkodni, akkorát, hogy repedjen meg a
fal. Melle hörgött, szemében mintha kis vil-
lámok cikáztak volna, keze ökölbe szorult.
Ugy ült ott, mint a kitörni készülő vihar a
felhőkben.

De aztán összeszorította keményen a fo-
gait, szemébe vágta a kalapját és sulyos döngő
léptekkel kiment. Bevágta az ajtót, úgy hogy
a tálasról lekarikázott egy tányér.

Az asszony, mintha álomból riadt volna
fel, összerezett. Szeméből kialudt a láng; szí-
pogva ijedt arccal folytatta anyai kötelessé-
gét.

Igy ment ez napról-napra, mióta az em-
ber megjött. Gyötrődés a nappal s az éjszaka.
Minden más volna, ha nem lenne ez a kis
poronty, ez mindig újra és újra felkavarja a
lelkeket.

Bár jönne a tavasz, hogy bele lehessen te-
metkezni a munkába! Kaszapengés, kapacsen-
gés, mind jó ir az ilyen bajokra...

El is hozta a jó Isten ezt a gyógyító bal-
zsamot. Megelevenedett az ember, hogy újra
turhatja a rögöt. Hogy reggeltől, késő estig a
saját kicsi földjén dolgozhat

Jó segítség volt a feleség, ment a munka. A kis kakukfiókat pedig otthon hordozták a nagyobbak, nem volt utban.

Csak ne lett volna olyan más, mint a többi! De a kicsi Eszter szöke volt, fehérbőrű, kékszemű, a sok fekete csókafióka között.

— Szakasztott, mint az ispány! — Mondogatták az ismerősök, néha bizony olyan céltalattal, hogy meghallhassa ez ember.

Ilyenkor felforrt benne az epe. Elhatározta, hogy ha hazamegy, megveri a gyermeket. Munkaközben nem énekelt, csak a tervet kovácsolta, hogy fog belekötni abba a kis idegen csemetébe. Felrugja, ha elébe szalad.

De az ember csak magában vivódott és soha egy ujjal sem bántotta a gyermeket.

Néha felbőszülten rohant haza, de ha a kis szöke Eszter elébe tipegett s reá mosolygott: — Apa huppá, huppá! — akkor felémelte a levegőbe. A gyermek nevetett, visított; kis kezeivel tapsolt, vagy belekapaszzkodott a bajuszába és összevissza csókolta a borostás arcát.

És az ember nem csapta földhöz, mint a hogy sokszor elgondolta, hanem gyöngéden mint egy himes tojást, letette a földre.

Igy ment ez három évig. Nem voltak teljesen boldogok, de már ritkábban adódott elé, hogy nem szólt az ember egy-két napig, csak ténfergett, mintha beteg lenne

Már ritkábban szólt reá ingerülten a többi gyerekre:

— Vigyétek azt a kölyköt, ne járjon mindég a lábam alatt.

Beütött a gyermekbetegség. Ugy feküdtek sorba a kis skárlátosok, mint valami lekaszált égő piros virágok.

Kórház lett a kis lakás. Eszter volt a leglázasabb.

Egy reggel utánam szaladtak:

— Jöjjön hamar a tekintetes asszony, mert Eszter meg akar halni.

Lehet, hogy nem is akart volna a kis ártatlan, de mennie kellett.

Nagy kékszemét mégegyszer kinyitotta és különös nagy szeretettel pihentette meg az emberen s azután lecsukta.

Az ember előrehajolva leste, hogy hátha még felpillant, hátha mégegyszer reá néz, de mivel a hosszú, selymes pillák meg sem rebbentek, hangosan elsirta magát:

— Eszter! Kicsi Eszter!

Erre az asszony is odarokskadt a munkához, görnyedt vállra és sirtak mind a ketten keservesen.

Ezek az összefolyó könyvek elmosták az agyát, mely három év óta rakódott a szívük közé, mintha újra megtalálták volna egymást.

Gál Lajosné.

Apróságok * Adomák

Uj gabonanövény.

Németországban sok olyan terület van, ahol a buza nem terem, a rozs azonban jól fejlődik. Minthogy a rozsnak gyengébb minőségű lisztje van, mint a buzának, a német növény nemesítők rozs és buza keresztezéséből egy új gabonanövényt állítottak elő. Ez a növény jól terem azokon a helyeken, ahol csak a rozs él meg, lisztje azonban csaknem olyan jó, mint a buza lisztje. A német gazdák nagy reménységet fűznek az új gabona növényhez.

Nem nekem kell!

Egy fiatal gazda legény bemegy a patikába s kérdi, hogy nincs-e ott valami fogfájás ellen való?

A patikus szó nélkül elővesz egy üvegsét, odanyújtja a kérdezőnek, hogy szagolja meg.

Amint az orrához érteti az üveget, egyszerre megüti az orrát valami ördögös illat, úgy, hogy elszédülve leesik a földre.

Mikor aztán feltápáskodik, diadalmas arccal kérdi tőle a patikus:

— No, ugy-e nem fáj már a foga?

— Jaj, hiszen nem az én fogam fáj, hanem az apámé, annak kértem az orvosságot.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadást fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő leveleik mellékeljenek levelet, könnyebbség okáért bőlükben, mert ennek költségeit mi fedezhetjük. Ha a választ leírásban hívánják, ezenfelül még a lön portódij is beküldendő. Csak azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva

B. A. Az átadott nyilatkozat lyes. De ha minden tekintetben biztonságban akar lenni, és ditsanak megsemmisítését rást.

R. *Vulkán*. Baromfi tenyész-
foglalkozó könyv a mi ki-
sunkban is jelent meg, címe:
*Gazda gyarapodása baromfi-
tenyésztéssel*. — Ezt a hasznos
nyvet a beküldött 20 lej ellen-
ke képpen postára tettük cí-
re. Ha terjedelmesebb könyvek
értéklődik, melyek behatób-
foglalkoznak baromfi te-
nyésztéssel, szívesen állunk ren-
dezésére. Egyidejűleg megkül-
önösen könyvjegyzékünket is.

Az értékesítésre vonatkozólag
távolról tanácsot nem tu-
nunk adni. Tekintetbe véve a Ro-
mániában uralkodó rossz gazda-
sági viszonyokat és a bizonytalan
földi kereskedelmi összeköté-
seket, csak azt ajánlhatjuk, hogy
megkezdjék az értékesítést a helyi
piacokon megszervezni.

Cy. B. *Székelyudvarhely*. Nem
ajánljuk a Leghorn és Vörös Is-
landi tyúk-fajták keresztesztését.
A két tyúk-fajtának annyira el-
különítetlen tulajdonságai vannak,
hogy a keresztesztésükből származó
utókorok valószínűleg nem lesz-
nek megfelelő képességűek. Sok-
kal okosabb, ha egyik sem fele-
l meg teljesen céljainak, próbáljon
egy más tyúffajtát tenyészteni.
Mán próbálja meg a kenderma-
s Plimutot, vagy a sárga Or-
ingtont.

Z. K. *Kádarmester*. A műhelyé-
ben készült új hordókat hitelesíté-
sükkel nem szabad áruba bocsá-
tatni. A törvény előírja, hogy a
hordók csak a mértékhitel-
sítési hivatal hitelesítő eljárása után
kaphatók el. Mint írja nehéz de-
szert a 10 kilométerre fekvő me-
nyeszkéhelyre szállítani a hordó-
kat, ahol a mértékhitel-
sítési hivatal működik. Azt ajánljuk, ha
új hordót akar hitelesíttetni,
kérje meg a mértékhitel-
sítési hivatalnál, hogy a helyszínen vé-
gezzék el a hitelesítést. Ez eset-
ben a hitelesítési díjon felül a
szállító tisztviselőnek meg kell,
hogy fizesse az utiköltségét és
a szállítási díját. De talán még mindig
jobbban jön ki, mintha 2-3 fogat-
tal összes hordóit a városba száll-
tatassa.

G. M. Azt írja levelében, hogy
valy egy kertterületet vásárolt
a község közepén. A kert területe
nagyobb fekszik a környező
területeknél és ezért esős idő al-

kalmával a szomszédos kertek
csapadék vize az Ön kertjét el-
árasztja. Mint közli, augusztus
hónapban a sok esőzés miatt az
egyik szomszéd kutja teljesen
megtelt vízzel és állandó forrás-
sá alakult át, amelyiknek vize
az Ön kertjére folyik. Kérdezi
kényszerítheti-e a szomszédot pe-
res uton a kut betömésére? Vá-
laszunk a következő: a kérdéses
terület megvásárlása előtt kellett
olna ezekkel a hibákkal számot
vetnie. Peres uton nem kénysze-
rítheti szomszédját a forrás be-
tömésére. A kertjébe folyó víz
levezetéséről Önnek kell gondos-
kodnia, a szomszédok semmi
nyagi hozzájárulással nem
kényszeríthetők arra, hogy Önt
izmentesítő eljárásában megse-
gítsék. Esetleg barátságos meg-
gyezéssel hamarabb célhoz fog-
yutni, mintha pereskedni kezd.
Ettől óva intjük. Legyen óvato-
sabb föld-vásárlásainál.

Sz. J. *Dicsőszentmárton*. Amit
szomszédjánál látott annak a kö-
vetkezőkben adjuk magyarázatát.
A baromfiaknak télen át nem-
csak szemes eleséget kell adni,
hanem zöld takarmánnyal vagy
annak valamilyen pótszerével is
el kell látni azokat. A szomszédja
az akáca leveleit azért gyűjti,
mert télen az összegyűjtött és
nagszáritott leveleket baromfiak
takarmányozására fogja for-
lítani. Az akáca levél kitünő
baromfi takarmány, de éppen
így megteszi a lóhere vagy lu-
zerna levél is. Ezt hordáskor a
szekérfenekéről, télen pedig a
széna padlásról könnyen össze-
gyűjtheti. Ezeknek a száritott
zöld takarmányoknak az etetése
a következő módon történik. Té-
len összemorzsolva lehetőleg lan-
gyos kevert alakjában nyújtjuk
a baromfiaknak eleségül. A tyú-
kok ettől az eleségtől télen bőven
tojnak és a tojások szép sárga
színűek. Szakértők megállapítása
szerint az ilyen tojások ize is
sokkal finomabb, mint a tisztán
gabona eleséggel tartott tyúkok
tojásai. Minden előnyétől elte-
kintve a zöld takarmányok téli
etetése annyiban is hasznos, hogy
olesóbbá tesszük általa a barom-
fiak ellátását.

Tanító urak! A „Minerva“ ki-
adásában még a mult iskolai
évben megjelentek a Kovács
Pál-féle modern

**Rajzfüzetek,
Földrajzfüzetek és
Rajztanítási vezérfonal.**

A felsorolt munkák teljesen
az állami tanterv figyelembe vé-
telével vannak megszerkesztve,

Az egyes osztályok rajzfüzetei
az egész évi rajzanyag feldolgo-
zására szakszerű rajzbeli utasi-
tásokat, szöveges magyarázato-
kat adnak.

A földrajzi füzetekben szintén
az egész évi tananyag vázlat-
szerű rajzokkal, tiszta és világos
utbaigazitásokkal van ellátva.

E valóban hézagpótló munkák
szükségességét bizonyítja az első
évben tapasztalt nagy érdeklő-
dés, kereslet, valamint a tanítói
szaktekintélyek elismerő nyilat-
kozata.

Minden tanító meggyőződhe-
tik arról, hogy a füzetek bevezé-
tésével a rajz és földrajztanítás
a lehető legszebb eredménnyel a
legkönnyebb módon elérhető.

A rajzfüzetek ára darabon-
ként 8 lei.

A földrajzfüzetek ára darab-
onként 12 lei.

A vezérfonal ára darabonként
16 lei.

A felsorolt munkák az ország
bármely könyvkereskedésében,
valamint a Minerva könyvkiadó
vállalatnál Cluj-Kolozsvár, Str.
Reg. Maria (v. Deák. Ferenc-
utca) 1. beszerezhetők.

Tanító Ur! Mielőtt tankönyv,
füzet és iskolaszer megrendelé-
sét megtenné, kérje a Minerva
Irodalmi és Nyomdai Müintézet
R.-T. tankönyvjegyzékét. Cím:
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron U.
Pop 5. (Brassai-u.)

Szerkesztői üzenetek

Már szeptember hónapban vagyunk s előfizetőink közül még nagyon sokan vannak olyanok, akik dacára annak, hogy a kitöltött postautalványt már kiküldtük részükre, tartozásaikat még nem fizették ki. Ezért tehát bűntudással felszólítunk minden hátrátékost a pénz beküldésére, mert a mai nehéz helyzet nem engedi meg a haladékadást s bár tudjuk, hogy előfizetőink is érzik a mai súlyos gazdasági és pénzügyi helyzetet mégis be kell látniuk, hogy lapunkat fenn kell tartanunk s ez csak úgy lesz lehetséges, ha az előfizetési díjak beküldésével segítségünkre vannak. Reméljük, sőt elvárjuk, hogy előfizetőink megértik s méltányolják ezt s így lapunk fennmaradását biztosítják.

A nyár folyamán előfizetőinknek másirányú elfoglaltsága miatt nem igen jutott idejük arra, hogy lapunkra is gondoljanak. Tekintve, hogy szeptemberben vagyunk s közeledik a tél arra is kell gondolniuk, hogy új előfizetők bejelentésével gazdagítsák előfizetőink taborát. Kérjük tehát azon barátainkat, akik lapunk érdekében munkálkodni kívánnak, hogy új előfizetőkkel s ha ez egyelőre nem volna, mutatványszám kérésekkel jelentkezzenek kiadóhivatalunknál s mi fűzadásaikat, amint már régebb közöltük, könyvajándékokkal viszonozzuk. Várjuk tehát az új előfizetők bejelentését.

Özv. P. Gy-né Váradszölös. K. I. Kovászna. S. P. Ipp. K. J. Gyergyószentmiklós. B. F. Székelyhid. A. J. Szilágynagyfalu. P. V. Ikafalva. T. I. Erdőhegy.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Gy. E. Malvina. Az „Arva kisváros” jellegű apróhirdetésre már egy érdeklődés történt. Miután a pontos címét nem tudjuk, sziveskedjék azt velünk közölni, hogy az érdeklődőnek tudomására hozhassuk.

KÖNYVRENDELŐINKHEZ! Könyvosztályunk arra kéri a hozzá forduló előfizetőket és többi megrendelőket, hogy a rendelés értékét akár postabélyegben, akár postautalványon előre küldjék be, mivel ez részükre nagy költségmegtakarítást jelent. Az utánvételezési költség — ajánlási díj, száll. levél, értékelés, portó, kézbesítési levonás — ugyanis minimálisan 20.— leut tesz ki, ami 100 lejen aluli rendeléseknél sokszor a megrendelt könyv, vagy füzet értékével egyenlő. Ezen összeg, az érték és súly szerint emelkedik. A pénz beküldésével kapott megrendeléseknél a tényleges portódíjat szívesen viseli könyvosztályunk és így a megrendelőnek semmi költsége nincs. Könyvosztályunk arra az esetre, ha a könyv árát nem tudnák, szívesen ad előzetes felvilágosítást a kívánt könyv, szindarab stb. áráról. Ezen pénzt megtakarító akciót mi nyomatékosan ajánljuk szeretett olvasóink figyelmébe.

Sz. I. Gelence. Sajnos a kért név pontos tartózkodási helyét, illetve lakását nem tudtuk megállapítani, mert még az itteni magyar utlevélkirendeltség sem tudja. Ellenben ajánlhatjuk, hogy levelét küldje be egy budapesti nagyobb lap szerkesztőségéhez pl. a „Budapesti Hirlap” vagy „Pesti Napló”-hoz s kérje meg a szerkesztőket, hogy továbbítsa s a költséget Ön megtéríti. Más módot nem tudunk ajánlani.

Törös árka. A történetnek úgy volna jelentősége, ha a nép ajkáról jegyezte volna le. Ilyen formában nem adhatjuk közre.

Aki másnak vermet és című történet nagyon elcsépelet témáról szól. Az író nem dolgozott művészettel.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: F. P. Derestye 95 (r. 1932. márc. 1-ig), N. P. Józsefháza 175, K. L. Mikola 160, Gy. J. Szilágycséh 175, F. M. Nagysolymos 170, F. D. Szókelyszent-orszébet 170, M. I. Hegyközszentmiklós 170, (r. 1932. július 1-ig), T. L. Monyoró 175, S. J. Honcótó 175, B. A. Szapáriliget 75, Hitel-szövetkezet-Simonyifalva 539, F. S. Erdőgyorok 175, Sz. J. Örvénd 170, C. I. Högközszenituro 175,

B. J. Bihar 175, V. B. Bihardlő-szeg 175, E. F. Magyarkapud 175, P. J. P. Keresztvár 345, G. S. S. Keresztvár 345, F. R. Csikváscsicsi 175, B. J. Gyimesközéplak 175, Cs. G. Kovászna 170, B. J. Kézdiszentlélek 175, Ifj. R. I. Lisznyó 175, P. M. Zabola 175, S. J. Haró 175, F. K. Lozsád 345, Sz. A. Ribice 170, Sz. I. Bodófalva 175, S. A. Lugos 175, D. A. Hidalmás 175, B. F. F. Tancs 160, Ifj. K. J. Torboszló 175, B. I. Hosszúmező 165, F. Gy. Brassó 175 Lej.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Hirdetmény! Eladnám két járatu három községre gravitáló vizimalmomat, vagy átadnám tőkövel rendelkező egyénnek én és feleségem eltartása fejében. Érdeklődhetnek Szathmáry Dániel Hodis-Káptalanhodos Biharm. posta Vintere.

Nős, gazdasági iskolával és gyakorlattal szerény igényű ember vagyok. Elhelyezést keresek gazdaságban vagy nagyobb magtárhoz kezelőnek. Megkereséseket a kiadóhivatalba kérem.

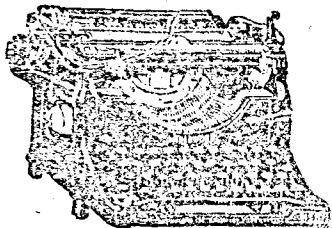
Vagyonos egyedülálló idősebb úr, házasság céljából keresi, gyermeknélküli középkorú jómérvű, komoly urinő ösmeretségét. Vagyontalanság nem akadály. Leveleket „Biztosított jövő” jellegére e lap kiadójába kérek. Közvetítő kizárásával csakis komoly levelekre válaszolok.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Ha sikert akar elérni, úgy hirdessen a „MAGYAR NÉP”-ben!

Irógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

KÖRMENDY MIHALY

Cluj-Kolozsvár.

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ret. Theol.)

Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat.
Váltókölcsonöket folyósít.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 7.

Fiókhintézetek:

Dej-Dés, Beclan-Bethlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jibou-Zsibó, Zilah-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókhintézete. —

Saját tőkék:

60,000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizabély.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii Főtar) 7.

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dicsősánmartin Alba-Julia, Targu-Murás Oreda, Timisoara. (Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvár.) *ro-ro*

Saját tőkái 145 millió lei.

Affiliált intézetei:

Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda (Torda), Alsófehérm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud (Nagyenyed), Udvarhelymegyei Takarékpénztár Odorheiu-Székelyudvarhely, Cristur (Székelykeresztúr), Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Reghin Szászrégen, — Népbank Rt. Huedn, Bánffyhunyd és Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla — Szamosujvár. —

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Áruraktárai a vasut mellett.

MEGJELENT

„ERDÉLY TÖRTÉNETE“

Írta: Jancsó Benedek. Kiadásra rendezte: Gyálly Domokos. Kiadta a „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-Társ. A 390 oldalas könyv ára 80 lei. Megrendelhető a kiadónál Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám alatt. Aki megakarja ismerni az erdélyi magyarság külön nemzeti életét, aki történelmi öntudaton alapuló erkölcsi erőt, erős tevékeny nemzeti érzést óhajt meríteni, az nem nélkülözheti Jancsó Benedek örökbecsű művét.

Keleti Ujság

Erdély.

legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható, Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt hivatalos lapja

Gazdák figyelmébe!

Akar Ön bő termést és nagy jövedelmet? Akkor ne hagyja gyümölcsfáit az idén is tönkremenni és permetezzen lombhullás után, vagy a tél folyamán rügyfakadás előtt, levél, paizs, vértetű, valamint mindenféle kártevő ellen „DENDRIN“-el, vagy a kétszeres erősségű „NEODENDRIN“-el. Pár héttel rügyfakadás előtt pedig permetezzen jisztharmat, monília, gombák ellen bordóilével kevert „AMONIL“-al. Ingyenes részletes utmutatást a gyártó:

Moskovits Ipartelepek Részvénytársaság Oradea-Nagyvárad

Lerakatok:

Biasini S. Utóda Cluj-Kolozsvár. — Dr. Morász Béla magkereskedés Cluj-Kolozsvár. — Szatmármegyei Mezőgazdák Részv.-Társ. Satu-Mare-Szatmár. — Haracsek Vilmos Utóda Baia-Mare-Nagybánya. — Neumann és Markovits Baia-Mare-Nagybánya. — Weisz Lajos Careii-Nagykároly. Frankovits Ignác Részv.-Társ. Simleul-Silvaniei-Szilágysomlyó. — Zöld János Odorheiu-Székelyudvarhely. — Dr. Barabás és Sipos Sít.-Gheorghese-Sepsiszentgyörgy. — Mezőgazdák R.-T. Arad, Karl Mayer Timisoara-Temesvár, Bul. Reg. Ferdinand 5. — Hangya Központ Aiud-Nagyenyed. Winkler János Aiud-Nagyenyed.

Petőfi Sándor összes költeményei

az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadása. Ára: füzve 100 lei, díszkötésben 150 lei. Megrendelhető kiadóhivatalunk utján

Rendelje meg a

Pásztortűz**irodalmi folyóiratot.**

Előfizetési díj:

Egész évre — 500 L. Félévre — 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatószámot!A rossz buzaár mellett kielégítő
bevételt csakis**P O R Z O L**porpácolás révén érhet el. Vető-
magot takarít meg. Többet termel.
Elkerüli a szárazságban való csirá-
zás veszélyét. Tetemes árleszállítás.

Prospektus ingyen minden lerakathál!

Kívánságára megszokott kereskedője gyári áron szállíthatja a védekező-
szereket. — A legközelebbi lerakat címét kérdésre szívesen közli a
„Magyar Nép” kiadóhivatala, vagy a főképviselet:
Frederic Spodheim és Társa București 2. Bulev. Elisabeta 55. szám.

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
MócsGyergyószentmiklós,
Csik. zereda,
Csikszenmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámított
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.**Újra olcsóbb lett a SZUPERFOSZFÁT!**

Szuperfoszfát biztosítja a termést! Szuperfoszfát növeli a jövedelmet!

Ősziéket sohase vessünk SZUPERFOSZFÁT nélkül, mert a 16—18%-os vízben és citrátban
oldható foszforsav tartalmu SZUPERFOSZFÁT feltétlen sikert és eredményességet biztosít!
Jó minőségű, vitaminokban gazdag, egészséges, romlás nélkül eltartható, biztos és nagy zöldség-
és gyümölcsstermés csak SZUPERFOSZFÁT használatával érhető el!

A kálihiány pótlására ajánlunk 40%-os kálisót.

Díjtalan szaktanácsot és használati utasítást ad:

a „PHÓNIX” kénsav és vegyitermékek Részvénytársaság
Baia-Mare—Nagybánya.Végül a „MAGYAR NÉP” kiadóhivatala, a mezőgazdasági egyesületek és kamarák, a gazda-
körök, a MÁV gépgyár lerakata „AGROTECHNICA” Cluj-Kolozsvár és a vidéki képviseletek